

Kröller Müller en de Hoge Veluwe

Het was 1968 en wij nog jong en dus vol smeulend meivuur vroeg in juli de fiets op voor een grote tocht langs de Nederlandse jeugdherbergen om nader tot vrijheid te komen of minstens onder het plaveisel ergens het in Parijs beloofde strand te zoeken.

Maar dat kon minder kwaad, als we maar wegbleven uit Amsterdam.

Moeras zouden we later onder het plaveisel nog genoeg vinden, aldus onze bezorgde ouders. De Russen zouden pas in augustus op weg gaan naar Praag.

Luxemburg en de Moezel hadden mijn jongere broer Vic (12) en ik (14) een jaartje eerder reeds met een Nortia op drie-naafversnellingen van Sturmey-Archer bedwongen. Fietsend over lange wegen en forse hellingen hadden we reeds begrip gekregen van infinitesimaal en integraalrekening waardoor iedere weg leek op wat we in het Rode Boekje hadden gelezen als een citaat van Lu Xun: *'Hoop is als een weg door het land; er was nooit een weg, maar als veel mensen er overheen lopen, dan ontstaat de weg.'*

Dan kon achter de hoge bergen het Land van Maas en Waal voor ons geen probleem zijn.

De tekst kenden we ongeveer van buiten en zingen op de fiets was toen nog een uiting van kracht en macht, die ooit komen zou. Het hielp ook de pijn te verzachten van het zadel en de stijfheid van lid en leden.

We roken de vrijheid reeds langs de weiden en de koeien, over het water op de pontjes. Onze vriend had oudere broers en dus een pick-up waar we 'Voor de overlevenden' van Boudewijn De Groot nog zonder tekstblad probeerden te spellen.

Niet alle liedjes, want soms ingewikkeld zoals 'Naast jou'.

Maar 'Testament', 'Vrienden van vroeger' en 'Verdronken Vlinder' bleef in onze fantasie over wat nog komen zou, beklijven.

In de barakken van een jeugdhonk te Elst werden we door een bebaard rokende kabouter ingewijd in de geheimen van het Lieverdje en de rook van Provo. Gelukkig hadden we reeds enig Latijn achter de kiezen en begrepen we er wat van, zij het niet alles. De langharig stinkende man zelf ook duidelijk niet want zijn verhaal was onsamenhangend en vaak staarde hij in de verte naar iets achter onze rug.

Op naar Harderwijk en nieuwe maatjes met jonge klare, al vielen wij meer op oude wegens ons zelfbeeld vol verwachting. Net zoals de eindeloos rechte wegen met populieren op het nieuw gewonnen land naar Lelystad vijf meter onder de zeespiegel nog niet verveelden. De provincie Flevoland bestond nog niet.

Urk was - hoewel geen eiland meer - spannend met echte boten en vissers en vrouwen - meisjes nog - in rare kleren. Kampen drukte als God over de mensen, daar waren we niet op uit. Zwolle werd ontvlucht richting Arnhem zoals Herman Brood.

Door de regen strandden we in Otterloo in wat toen nog 'Zimmer Frei' heette.

Het was ons aangeraden door de kroegbaas op de hoek van de Dorpsstraat die ons om warm te krijgen oude klare schonk in wankele kelkjes op hoogpolige tafeltapijtjes.

In onze jeugd lagen Perzische tapijten nog op de grond. In Nederland toen reeds op de tafel gezellig in de kroeg.

We mochten nog een kopje thee met koek in het salon met bankstel want de gastheer en zijn vrouw waren zeer geïnteresseerd in drie kort gebroekte knapen op de fiets.

Uit Belchië nog wel. De taalstrijd was boeiend voor hen en Amsterdam niks voor ons. We konden met ons drieën makkelijk in het grote bed. Het ontbijt was ferm met echte roomboter en kaas, alweer rare thee of chocolademelk en gekleurde muisjes. Maar met schuimig wit fabrieksbrood uit een plastic zak.

Thee was ons nog onbekend. Koffie met cichorei leek hén niet bekend.

Maar warme chocola maakte veel goed.

We werden nog tot afscheid op weg geholpen naar dé attractie van de streek.

Aan het einde van de Dorpstraat altijd rechtdoor langs de weiden en doorheen het bos, in een milde ochtendregen.

De buien klaarden op wanneer we door het druipende bos op het museumgebouw botsten van Kröller Müller. Verbluft plaatsten we onze rijwielen tegen de gevel en kochten we voor harde guldens kaartjes voor de collectie en het beeldenpark. Beelden buiten, in een park! Het Antwerpse Middelheim was ons nog onbekend.

Van Gogh aan de muren binnen. En zovele andere schilders van vroeger en later. Klassiek zoals we al eens hadden gezien in Brugge. Impressionisten waar we op school van begrepen dat zij de wereld scherper zagen zonder bril. De Stijl met in strakke lijnen gevangen kleuren: Mondriaan en Bart van der Leek die van iets door niets meer wist te maken: een kat en indrukken van wat het ooit was. We zwijmelden met open mond en intussen gedroogde benen door de zalen.

In de tuin droomden we het Sonsbeekpaviljoen van

Gerrit Rietveld als een huis om in te wonen. En dan nog langs het Sint Hubertus jachtslot - gedubbeld in een handgegraven vijver - dat iemand ooit zoiets kon bouwen. In een bos! Op de hei! En dan nog verder in de zandduinen een standbeeld van de Zuid-Afrikaanse boerengeneraal Christiaan De Wet. Indrukwekkend, betoverend, zo volkomen nutteloos zonder kennis van hoe en waarom. Want toen werd er nog maar weinig losgelaten over vroeger en later.

De regen werd erger en om te blijven schuilen op de hei onder onze fietszeiltjes had weinig zin tussen everzwijnen en roerloze herten. Dus trokken we ons om vier uur in de namiddag op gang voor de tocht naar huis.

In één ruk, tien uur fietsen zonder slapen.

Onderweg dromend van beelden in parken en schilderijen in architectuur van Henry Van de Velde die de rug- en fietszakken van ons verdere leven zouden verlichten.

“Der heimkehrende Radfahrer ist ein besserer Mensch” zou Peter Sloterdijk later schrijven.

Otterlo, 1 mei 2015

Ken je dat land?

Lennaert Nijgh / Boudewijn de Groot

<https://www.youtube.com/watch?v=DnixMtckTEQ>

Voor een land zonder strijd,
voor een hemel zonder wolken,
voor een nieuwe tijd
zou ik de stad willen bevolken
met mensen zonder haat of nijd.

Ken je dat land, mijn allerliefste,
met zijn hemel van kristal?
Zon op wijde groene velden
en iedere avond bal,
waar wij dansen.
Ken je dat land, mijn allerliefste,
ken je dat land zo ver van hier?

En een leven van goud,
zonder leugens, zonder tranen,
jij die van mij houdt
zou ik voeren door groene lanen,
'k had mijn huis van glas gebouwd.

Ken je dat land, mijn allerliefste?
Geluk en vrede voor altijd,
waar wij samen kunnen dwalen
zonder tijd voor tijd,
samen dwalen.
Ken je dat land, mijn allerliefste,
ken je dat land zo ver van hier?

Voor de zoemende zee,
voor een glimlach zonder tanden,
voor een nieuw idee,
daar zou ik jou op bei mij handen
voor willen dragen met me mee.

Ken je dat land, mijn allerliefste?
Met dat altijd groene bos,
waar altijd de vogels zingen
en wij slapen op het mos.
Zonder wapens, zonder strijden,
zonder zonden, zonder lijden,
ah zonder haat, zonder nijd.
Ken je dat land, mijn allerliefste,
ken je dat land zo ver van hier?

Ken je dat land, ken je dat land,
o ken je dat land zo ver van hier?
Ken je dat land, mijn allerliefste,
ken je dat land?
O ken je dat land zo ver van hier?
Ken je dat land, mijn allerliefste,
ken je dat land,
ken je dat land zo ver van hier?

Ken je dat land?

